

AB ATIK SEVKİYAT TÜZÜĞÜ İLE DÜZENLENEN HUSUSLAR

Malumları olduğu üzere, 1013/2006 sayılı Tüzüğü yürürlükten kaldıran AB Atık Sevkiyat Tüzüğü (2024/1157) 30 Nisan 2024 tarihinde AB Resmî Gazetesinde yayımlanmıştır. Tüzük 20 Mayıs 2024 tarihinde yürürlüğe girecek ve Tüzükteki hükümlerin çoğu 21 Mayıs 2026 tarihinden itibaren uygulanacak olmakla birlikte, Tüzük kapsamında yer alan bazı hükümler için belirlenen farklı uygulamaya başlangıç tarihleri ayrıca belirtilmiştir.

Tüzük, bertaraf ve geri kazanım amaçlı atık sevkiyatlarını ayrı kurallara bağlamaktadır. Tüzükte Birlik içi atık sevkiyatlarının yanı sıra, Birlik ile üçüncü ülkeler arasındaki atık sevkiyatları da düzenlenmekte olup, üçüncü ülkelerle yapılan atık sevkiyatları OECD Kararının (Geri Kazanım Faaliyetlerine Yönelik Atıkların Sınır Ötesi Taşınmasının Kontrolüne İlişkin OECD Konsey Kararı) uygulandığı ülkeler ve OECD Kararının uygulanmadığı ülkeler olarak farklı düzenlemelere tabi tutulmaktadır. Bunun yanı sıra, çevreye uygun koşullarda atık yönetimi gereklilikleri, yasadışı atık sevkiyatlarının önlenmesine ilişkin iş birliği ve bildirimlerin elektronik ortamda yapılması kapsamındaki hususlar da Tüzükte yer almaktadır.

1. BİRLİK İÇERİSİNDEKİ ATIK SEVKİYATLARI

1.1.Bertaraf Amaçlı Sevkiyatlar

Birlik içerisindeki atık sevkiyatlarına ilişkin hükümlerin düzenlendiği Tüzüğün 4 üncü maddesi uyarınca, Birlik içerisinde bertaraf amaçlı atık sevkiyatları genel kural olarak yasaklanmaktadır. İstisnai olarak, 11 nci maddede yer alan tüm koşulların sağlanması halinde ön bildirim ve onay prosedürüne tabi olarak Birlik içerisinde bertaraf amaçlı atık sevkiyatının yapılabileceği hüküm altına alınmaktadır.

Bu çerçevede, Birlik içerisinde bertaraf amaçlı atık sevkiyatları, yalnızca ilgili atığın geri kazanıma uygun olmaması ya da ilgili mevzuat uyarınca bertaraf edilmesinin zorunlu olması; atığın üretildiği ülkede teknik olarak ve ekonomik bir şekilde bertaraf edilemeyecek olması ve ilgili atığın Tüzüğün 59 uncu maddesinde belirtilen gerekleri sağlayacak şekilde çevreye uygun koşullarda yönetilmesi koşullarının sağlanması halinde ön bildirim ve onay prosedürüne tabi olarak yapılabilecektir. Öte yandan, karışık belediye atıklarının bertaraf amaçlı sevkiyatı mümkün olmayacaktır.

1.2.Geri Kazanım Amaçlı Sevkiyatlar

Birlik içerisinde geri kazanım amaçlı sevkiyatlar ise atık türüne göre farklı prosedürlere tabi tutulacaktır. Bu çerçevede atık karışımları (Ek-3A hariç), tehlikeli atıklar, kontamine atıklar, karışık belediye atıkları ve Tüzüğün Ek-4'ünde (amber liste) yer alan atıkların geri kazanım amacıyla sevkiyatı ön bildirim ve onay prosedürüne tabi olarak; Tüzüğün Ek-3 (yeşil liste), Ek-3A (yeşil listede yer alan atıkların karışımları) ve Ek-3B (ilave yeşil liste)'sinde yer alan atıkların sevkiyatı ise genel bilgi gerekliliklerine tabi olarak yapılabilecektir. Tüzüğün 12 inci maddesi uyarınca geri kazanım amaçlı sevkiyatlar öncesi yapılacak bildirim sonrasında gönderi veya varış ülkesindeki yetkili otoriteler sevkiyatlara ilişkin olarak Tüzükte belirtilen sebeplerle gerekçeli itiraz sunabilecektir.

2. BİRLİKTEN ÜÇÜNCÜ ÜLKELERE ATIK İHRACATI

2.1.Bertaraf Amaçlı Sevkiyatlar

Tüzüğün 37 nci maddesi uyarınca, Birlikten üçüncü ülkelere bertaraf amaçlı atık sevkiyatları genel kural olarak yasaklanmaktadır. İstisnai olarak, Basel Sözleşmesine de taraf olan EFTA (Avrupa Serbest Ticaret Birliği) ülkelerine ön bildirim ve onay prosedürüne tabi olarak belirli koşullar dahilinde bertaraf amaçlı atık sevkiyatının yapılabileceği hükmü yer almaktadır.

2.2.Geri Kazanım Amaçlı Sevkiyatlar

2.2.1. OECD Kararının Uygulanmadığı Ülkelere Geri Kazanım Amaçlı Atık İhracatı

Tüzüğün 39 uncu maddesi uyarınca **tehlikeli atıklar ve bazı diğer atık türlerinin** (kontamine atıklar, karışık belediye atıkları, bazı plastik atıklar gibi) OECD Kararının uygulanmadığı ülkelere geri kazanım amaçlı ihracatı yasaklanmaktadır.

21 Mayıs 2027 yılından itibaren uygulanacak olan 40 ıncı madde uyarınca, **tehlikesiz atıkların** geri kazanım amaçlı olarak söz konusu ülkelere ihracatı, Komisyon tarafından belirlenecek **listede** yer alan ülkeler ve bu ülkelerin yetkilendirildikleri atık türleri haricinde yasaklanacaktır. Listeye ilişkin hususlar 20 Mayıs 2024 tarihinden itibaren uygulanacak olan 41,42 ve 43 üncü maddeler ile düzenlenmekte olup, söz konusu listede yer almak için ülkelerin Komisyona 21 Şubat 2025 tarihine kadar talepte bulunması ve bu ülkelerin ilgili atıkların çevreye uygun koşullarda yönetilmesini teminen gerekli önlemleri aldığını gösterebilmesi gerekmektedir.

Bu çerçevede geri kazanım amacıyla Birlikten tehlikesiz atık ithal etmek isteyen OECD Kararının uygulanmadığı bir ülkenin, kapsamlı bir atık yönetimi stratejisi ve planına sahip olması gerekmekte olup; ilgili ülkenin talep ettiği atık türü özelinde ve tüm atıklar genelinde iç piyasada üretilen atık miktarı ile atık toplama kapasitesi ve 10 yıl içerisinde söz konusu miktarların değişimine ilişkin öngörülerini, ayrı toplama oranları ile geri dönüştürülen atık oranları ve bu oranların ileride artırılmasına yönelik hedef ve önlemlerini ve ithal edilen atığın ülkede üretilen atığın yönetimine etkisi dahil olmak üzere ithal edilecek atığın çevreye uygun koşullarda işlenmesine yönelik stratejisine ilişkin bilgileri Komisyona iletmesi gerekecektir. Ayrıca, ilgili ülkenin atık yönetimine ilişkin yasal çerçevesinin bulunması gerekmekte olup; bu kapsamda atık işleme tesisleri ve atık sevkiyatlarına ilişkin izin, lisans veya kayıt sistemlerinin, emisyon limitleri dahil olmak üzere kirlilik önleme kontrollerinin, talep edilen atığın işlenmesi neticesinde ortaya çıkacak bakiye atığın çevreye uygun koşullarda yönetilmesinin, atık yönetimi ve sevkiyatına ilişkin gerekliliklerin sağlanmasını teminen uygulama, denetim ve cezaların bulunması gerektiği hüküm altına alınmaktadır.

Komisyon, 21 Ağustos 2024 tarihine kadar, OECD Kararının uygulanmadığı tüm ülkelerle temasa geçerek, bu ülkelerin ihracata izin verilen ülkeler listesine dahil edilme olasılığı hakkında gerekli bilgileri sağlayacaktır.

Plastik atıkların söz konusu ülkelere geri kazanım amacıyla ihracatı genel kural olarak yasaklanmaktadır. Malumları olduğu üzere, 1 Ocak 2021 tarihi itibarıyla bazı plastik atık türlerinin (Y48-geri dönüşümü zor, A3210-tehlikeli plastik atık) Birlikten OECD Kararının

uygulanmadığı ülkelere ihracatı yasaklanmıştır. Söz konusu Tüzük ile OECD Kararının uygulanmadığı ülkelere plastik atık ihracatı, tüm plastik atık türlerini kapsayacak şekilde 21 Kasım 2026 tarihinden itibaren yasaklanacaktır.

İstisnai olarak Birlikten plastik atık ithal etmek isteyen bir ülke 21 Mayıs 2029 tarihinden itibaren Komisyona söz konusu talebini iletebilecek olup, söz konusu talep kapsamında yukarıda belirtilen koşulların yanı sıra, plastik atıkların ayrı toplanmasını sağlayan kapsamlı bir atık yönetimi sistemine sahip olduğunu, atıkların açıkta yakılması ve kontrolsüz düzenli depolamanın engellenmesi ile ayrı toplanan plastik atığın yakılması ve düzenli depolamaya gönderilmesinin engellenmesi hususlarında uygulama, denetim ve ceza hükümlerinin yer aldığı atık yönetimi yasal çerçevesine sahip olduğunu ve Birlikten ithal edilen plastik atıkların ülkede üretilen plastik atıkların yönetimi üzerinde olumsuz bir etkisinin bulunmadığını göstermesi gerekecektir.

Söz konusu talepler Komisyon tarafından 59 uncu maddede belirtilen çevreye uygun koşullarda yönetim gerekliliklerinin talep sahibi ülke tarafından uygulanıp uygulanmadığı ile Birlikten ithal edilen atıkların varış ülkesinde üretilen atıkların yönetimi üzerinde olumsuz bir etkisinin bulunup bulunmadığı bakımından değerlendirilecektir. Değerlendirme kapsamında Tüzüğün Ek-9’unda yer alan mevzuat ve rehberlerde yer alan ilgili hükümlerin referans alınabileceği belirtilmektedir. Söz konusu ülkenin ayrıca, çevrenin korunması, iklim değişikliği ve işçi haklarına ilişkin olarak Tüzük ekinde yer alan uluslararası anlaşmalara taraf olması şartı aranmaktadır.

2.2.2. OECD Kararının Uygulandığı Ülkelere Geri Kazanım Amaçlı Atık İhracatı

Tüzük uyarınca bazı atık türlerinin OECD Kararının uygulandığı ülkelere geri kazanım amacıyla sevkiyatı genel bilgi gerekliliklerine tabi olarak; bazı atık karışımları, tehlikeli atıklar, kontamine atıklar, Tüzüğün Ek-4’ünde (amber liste) yer alan atıklar ile bazı tehlikesiz plastik atık türlerinin sevkiyatı ise ön bildirim ve onay prosedürüne tabi olarak yapılabilecek olup karışık belediye atıklarının geri kazanım amacıyla ihracatı yapılamayacaktır.

Öte yandan, Tüzüğün **20 Mayıs 2024 tarihinde yürürlüğe girecek olan ihracatın izlenmesi ve korunma prosedürüne** ilişkin 45 inci maddesinde, OECD Kararının uygulandığı varış ülkesinde Birlikten ithal edilen atığın çevreye ve insan sağlığına zarar vermediğine ve ithal edilen atıkların bu ülkeler üzerinden üçüncü ülkelere gönderilmediğine emin olunması amacıyla **atık ithalatının Komisyon tarafından izleneceği** hüküm altına alınmaktadır. Söz konusu izleme prosedürünün bir parçası olarak madde 59’da yer alan atıkların çevreye uygun koşullarda yönetilmesine ilişkin gereklerin karşılanıp karşılanmadığı ile Birlikten ithal edilen atığın ülkedeki atık yönetimine olumsuz etkisinin olup olmadığı yönünde gerçek/tüzel kişilerden alınacak gerekli bilgi ve verilerin eşlik ettiği taleplerin de Komisyona değerlendirileceği belirtilmektedir.

- Bu çerçevede, aşağıda sıralanan durumlarda, Komisyon ilgili ülkenin yetkili otoritesi ile irtibata geçerek 60 gün içerisinde ilgili atığın geri kazanımının yapıldığı koşullar, ithal edilen atığın ülkede üretilen atığın yönetimine etkisi ve ülkenin söz konusu atığı çevreye uygun koşullarda işleme yetisi hakkında bilgi talep edecektir:

- Birlikten ithal edilen atık dahil olmak üzere ilgili ülkede atıkların çevreye uygun koşullarda yönetildiğine dair yeterli kanıt olmaması,
- ilgili atık için 59 uncu maddede belirtilen çevreye uygun koşullarda yönetim gereklerinin sağlandığına ilişkin yeterli kanıt olmaması,
- ya da ithal edilen atığın ülkede üretilen atığın çevreye uygun koşullarda yönetilmesi üzerinde önemli bir olumsuz etkiye neden olduğuna dair kanıt olması.

İzleme kapsamında aşağıda sıralanan hususlara ilişkin olarak Komisyonca ilgili ülkeden bilgi talep edilebilecektir:

- atıkların ithalatı ve yönetimi için yeterli bir yasal çerçevenin uygulanması,
- ithal atıkların ve ülkede üretilen atıkların çevreye duyarlı bir şekilde yönetilmesi,
- atıkların geri kazanımı yoluyla oluşan bakiye atıkların çevreye duyarlı yönetilmesi,
- üretilen atık miktarı ve o ülkeye ithal edilen atık miktarı hakkında ayrı raporlar hazırlanması,
- ithal atık hacmi dikkate alınarak, ilgili atığın çevreye duyarlı bir şekilde yönetilmesine olanak tanıyan yeterli kapasitenin bulunması;
- atıkların ithalatının yurt içinde üretilen atıkların toplanması ve yönetimi üzerinde önemli bir olumsuz etkisinin olmamasını sağlayacak önlemleri içeren yeterli bir strateji uygulanması
- atıkların olası yasa dışı sevkiyatlarını veya geri kazanımını ele almak için önlemlerin alınması.

Ayrıca, söz konusu doğrulamanın sağlanması amacıyla Komisyonun gerekli görmesi halinde ilgili paydaşlara danışabileceği hükmü yer almaktadır.

Söz konusu maddede **plastik atıklarının izlenmesine** ilişkin ek bir hüküm yer almakta olup, bu kapsamda aşağıda sıralanan hususlara ilişkin olarak Komisyonca ilgili ülkeden bilgi talep edilebilecektir:

- plastik atıkların ve bu atıkların işlenmesi sonrası ortaya çıkan bakiye atığın açıkta yakılması ve boşaltılmasının engellenmesi dahil olmak üzere çevreye uygun koşullarda yönetilmesinin sağlanması,
- Birlikten ithal edilen plastik atıkların yurtiçinde üretilen plastik atıkların yönetimini olumsuz etkilememesi,
- ithal edilen plastik atıkların diğer ülkelere sevkiyatının önlenmesi için tedbir alınması,
- plastik atık sevkiyatları ve bu tür atıkları yöneten tesislerin belirli aralıklarla özel uygulama ve denetimlere tabi tutulması..

İlaveten, Komisyonun, OECD Kararının geçerli olduğu ve Birlikten önemli miktarlarda plastik atık ithal eden ülkelerin bu maddenin hükümlerine uyup uymadığını **21 Mayıs 2026** tarihine kadar değerlendireceği belirtilmektedir.

Söz konusu değerlendirmeler neticesinde, ilgili atığın çevreye uygun koşullarda işlendiğine dair yeterli kanıt bulunmaması ya da ithal edilen atığın iç piyasada üretilen atığın yönetimi üzerinde olumsuz etkisinin bulunması durumunda, ilgili atığın söz konusu ülkeye ihracatının yasaklanacağı; söz konusu yasağın ancak aksi durumun ispatı halinde Komisyon tarafından kaldırılabilmesi hükmü altına alınmaktadır.

2.3. İhracatçının Yükümlülükleri: Üçüncü Ülkelerdeki Tesislerin Bağımsız Kuruluşlarca Denetimi

21 Mayıs 2027 tarihinden itibaren uygulanacak olan Tüzüğün 46 ncı maddesi uyarınca Birlikteki ihracatçının, üçüncü ülkelerde atığı alacak tesisin ilgili atığı 59 uncu maddede belirtilen çevreye uygun koşullarda işlediğini göstermesi gerekmekte olup bu kapsamda Birlikteki ihracatçı Tüzüğün Ek-10 B Kısımında belirtilen kriterlere uymayan bir tesise atık göndermeyecektir. Söz konusu yükümlülüğün yerine getirilmesini teminen **varış ülkesinde atığı yönetecek tesisin denetim ve atık yönetimi konusunda yeterli nitelikleri haiz bağımsız üçüncü taraf denetim kuruluşunca denetime tabi tutulması gerekecektir.** Söz konusu denetim kuruluşunun Tüzüğün Ek-10 A Kısımında belirtilen niteliklere sahip olması ve söz konusu denetim faaliyetini gerçekleştirmek üzere bir ulusal kamu kuruluşunca yetkilendirilmiş ve akredite edilmiş olması şartı aranacaktır.

Söz konusu denetim faaliyeti Tüzüğün Ek-10 B Kısımında belirtilen kriterlere uygunluğun fiziksel kontrol ve belge üzerinden kontrolü yoluyla gerçekleştirilecek olup ilgili tesisin gönderiden en fazla 2 yıl önce denetimden geçmiş olması gerekecektir.

Tüzüğün Ek-10 B Kısım1, Birlikten ihraç edilen atığın tesiste çevreye uygun koşullarda yönetildiğine dair kriterleri düzenlemekte olup, yapılan bağımsız denetim faaliyetinde ilgili tesisin yetkili kurumlarca ilgili atığın ithalatı ve işlenmesi için gerekli izin ve lisanslara sahip olması, faaliyetlerini çevrenin korunması yönünden yerel mevzuata uygun bir şekilde yürütmesi, uygun atık yönetimi teknolojisi, organizasyonu ve altyapısı ile gerekli proseslere sahip olması, potansiyel risk ve yükümlükleri kapsayan bir sigortasının bulunması gerekmektedir. Ayrıca, tesis çalışanlarının ve tesise yakın yerleşim yerlerinde bulunan nüfusun sağlık ve güvenlik riskleri ile tesis faaliyetlerinden kaynaklı olumsuz çevresel etkilerin engellenmesi veya azaltılması için uygun tedbirleri alması gerekmektedir.

Tüzüğün ilgili listesinde ayrıca, tesise alınan ve tesiste işlenen atığın izlenebilirliğinin sağlanması gerekmekte olup, tesisin izin/lisans uyarınca alabileceği atık miktarı, yıllık temin ettiği ve işlediği atık miktarı, işleme faaliyeti sonrası ortaya çıkan bakiye atığın miktarı ve söz konusu atığın yetkili tesislere gönderildiğine ilişkin kanıt sunması gerekecektir. Ayrıca, enerji tasarrufu ve sera gazı emisyonun azaltılması için gerekli önlemlerin alınması, atık işleme faaliyetleri ile atık ithalatı ve ihracatına ilişkin son 5 yıla ait kayıtların sunulması, son 5 yılda atık yönetimi, ithalatı/ihracatı konularında yasa dışı aktiviteden hüküm giyilmemiş olması, varış ülkesindeki mevzuat tarafından öngörülmesi halinde tesis çalışanlarının kuralların ihlaline dair bildirim yapabileceği raporlama kanallarının varlığı aranmaktadır.

Son olarak, yukarıda belirtilen kriterlerin sağlanması halinde, bağımsız denetim kuruluşunun ilgili atığın yönetimine ilişkin gereklilikler kapsamında ilgili AB mevzuatı ve uluslararası rehber dokümanların sıralandığı Ek-9'da yer alan gereklilikleri ve 2010/75 sayılı Endüstriyel Emisyonlar Direktifindeki Mevcut En İyi Teknikleri referans alabileceği belirtilmektedir.

İhracatçının söz konusu yükümlülüğünü kendisi bir denetim yaptırarak, söz konusu maddeye uygun olmak üzere daha önce ilgili tesise yapılan bir denetim raporunu sunarak ya da tesisin söz konusu maddeye uygun olmak kaydıyla kendi yaptırdığı denetim raporunu sunarak yerine getirebileceği belirtilmektedir. Aynı zamanda, ihracatçının ilgili tesisin halihazırda Tüzükte yer alan kriterlere uygun faaliyet göstermediğine ilişkin güvenilir bilgi edinmesi durumunda gecikmesizin plansız/geçici (ad hoc) denetim yaptırması gerektiği, söz konusu denetim

neticesinde uygunsuzluk tespiti halinde ilgili tesise ihracatı durdurarak gönderi ülkesindeki yetkili otoriteyi bilgilendireceği hüküm altına alınmaktadır.

Birlikteki ihracatçı denetim sonucu uygun bulunan tesislere ilişkin bilgileri Komisyona iletecek olup, Söz konusu bilgiler doğrultusunda Komisyonca kamuya açık bir “kayıt” listesi oluşturulacak ve buradaki bilgiler güncellenecektir.

Ayrıca, Birlik ve OECD Kararının uygulandığı üçüncü bir ülke arasında, üçüncü ülkedeki tesislerin atığı Tüzüğün 39 uncu maddesi ve Ek-10 B’de yer alan kriterler doğrultusunda çevreye uygun koşullarda yönettiğinin **uluslararası anlaşma** ile kabul edilmesi halinde bağımsız denetimden muaf olacağı, ancak bu durumda da ihracatçının atığı göndereceği tesisin Tüzükte yer alan kriterlere uygun faaliyet göstermediğine ilişkin güvenilir bilgi edinmesi halinde geçici denetim yaptırması, uygunsuzluk tespiti halinde ise ihracatı durdurarak gönderi ülkesindeki yetkili otoriteyi bilgilendirmesi gerekeceği hüküm altına alınmaktadır.

3. ÜÇÜNCÜ ÜLKELERDEN BİRLİĞE ATIK İTHALATI

3.1.Bertaraf Amaçlı Sevkiyatlar

Tüzüğün 50 nci maddesi uyarınca üçüncü ülkelerden Birliğe bertaraf amaçlı atık ithalatı genel kural olarak yasaklanmaktadır. İstisnai olarak Basel Sözleşmesine taraf olan ülkelerden ya da Birlik/Üye Devletlerce üçüncü bu kapsamda uluslararası anlaşma imzalanan ülkelerden veya kriz durumlarında istisnai hallerde Birliğe bertaraf amaçlı atık sevkiyatının ön bildirim ve onay prosedürüne tabi olarak yapılabilecektir. Bu kapsamda ancak atığın üretildiği ülkede çevreye uygun koşullarda bertaraf edilmesine imkân tanıyacak teknik kapasitenin ve gerekli tesislerin mevcut olmaması halinde atığı gönderen ülkenin varış ülkesindeki yetkili otoriteye talepte bulunabileceği hükme bağlanmıştır.

3.2.Geri Kazanım Amaçlı Sevkiyatlar

Tüzüğün 52 nci maddesi uyarınca üçüncü ülkelerden Birliğe geri kazanım amaçlı atık ithalatı genel kural olarak yasaklanmaktadır. Ancak OECD Kararının uygulandığı ülkelerden, Basel Sözleşmesine taraf olan ülkelerden ya da Birlik/Üye Devletlerce üçüncü bu kapsamda uluslararası anlaşma imzalanan ülkelerden veya kriz durumlarında istisnai hallerde Birliğe geri kazanım amaçlı atık sevkiyatı yapılabilecektir. Söz konusu sevkiyatlar atığın niteliği, kullanım amacı ve miktarı gibi kriterler göz önünde bulundurularak farklı prosedürlere tabi olarak Birliğe ithal edilebilecektir.

4. ÇEVREYE UYGUN KOŞULLARDA ATIK YÖNETİMİ

Tüzüğün 59 uncu maddesi uyarınca; atığın sevkiyatının, geri kazanımı ve bertarafının insan sağlığına zarar vermeksizin çevreye uygun koşullarda yönetilmesi gerekmekte olup; atık ihracatına ilişkin olarak atığın geri kazanım veya bertarafının çevreye uygun koşullarda sağlandığının kabul edilmesi için varış ülkesinde atığın geri kazanımı veya bertarafı ile bu işlemler sonucu ortaya çıkan bakiye atığın insan sağlığı, iklim ve çevrenin korunması yönünden Birlik mevzuatındaki gerekliliklere denk koruma gerekliliklerine sahip olması gerekecektir. Söz konusu denkliğin değerlendirilmesinde Birlik mevzuatı gerekliliklerine tam uyum aranmayacak ancak varış ülkesinde insan sağlığı ve çevrenin korunmasına ilişkin mevzuatın

Birlikteki mevzuata eşdeğer seviyede koruma sağlaması gerekecektir. Bu kapsamda yapılacak değerlendirmede Tüzüğün Ek-9'unda belirtilen AB mevzuatının ilgili gerekliliklerinin ve uluslararası rehber dokümanların referans alınabileceği belirtilmektedir.

Söz konusu AB mevzuatı listesinde, 2008/98 sayılı Atık Çerçeve Direktifi, 1999/31 sayılı Atıkların Düzenli Depolanması Direktifi, 2010/75 sayılı Endüstriyel Emisyonlar Direktifi, 94/62 sayılı Ambalaj ve Ambalaj Atıkları Direktifi, 96/59 sayılı PCB/PCT'lerin Bertarafına İlişkin Direktif, 2000/53 sayılı Ömrünün Tamamlamış Araçlara İlişkin Direktif, 2023/1542 sayılı Batarya ve Batarya Atıkları Tüzüğü, 2012/19 sayılı Atık Elektrikli ve Elektronik Ekipmanlara İlişkin Direktif, 2019/1021 sayılı Kalıcı Organik Kirleticilere İlişkin Direktifin yer aldığı görülmektedir. Ayrıca, listede OECD ve Basel Sözleşmesi kapsamında belirli atık türlerinin yönetimine ilişkin hazırlanan rehber dokümanlar da yer almaktadır.

5. İŞ BİRLİĞİ

Tüzük yasa dışı atık sevkiyatlarına ilişkin ulusal düzeyde ve üye devletler arasında iş birliği ile atık yönetimine ilişkin uluslararası iş birliğinin geliştirilmesine ilişkin hükümler içermektedir. Üye ülkeler arasında yasa dışı atık sevkiyatlarının önlenmesi ve tespiti için “atık sevkiyatı uygulama grubu” kurulmasını öngörmekte, uluslararası iş birliği kapsamında ise üye devletlerin Basel Sözleşmesinin tarafları ve devletlerarası örgütler ile bilgi paylaşımı, çevreye uygun teknolojilerin teşviki ve iyi uygulama kurallarının geliştirilmesi alanlarında uluslararası iş birliği yapabileceği belirtilmektedir.

6. RAPORLAMA

Tüzüğün 73 üncü maddesi uyarınca, 21 Mayıs 2029 tarihinden itibaren Tüzükte yer alan ilgili hükümlerin hem Birlik içerisinde hem de Birlikten ilgili atığı ithal eden ülkelere plastik atıkların çevreye uygun koşullarda işlenmesini ve ithal edilen atığın varış ülkesinin kendi ürettiği atığın yönetimini olumsuz etkilememesini sağlayıp sağlamadığı değerlendirilecektir. Bu kapsamda, ilgili ülkelerdeki yetkili otoritelerin yanı sıra iktisadi işletmeciler ve sivil toplum örgütlerinden alınan bilgilerin dikkate alınabileceği belirtilmektedir. Söz konusu rapora, gerekli olması halinde, ihracat yasaklamaları dahil olmak üzere üçüncü ülkelere plastik atık ihracatında daha katı kurallar içeren bir Tüzük değişiklik teklifinin eşlik edebileceği ifadesi yer almaktadır.

Arz ederim.